

| Formulari d'avaluació de bones pràctiques transferibles per a la promoció de la salut i la prevenció |

Càtedra de Promoció de la Salut
Universitat de Girona

Text original del Formulari d'avaluació de bones pràctiques transferibles per a la promoció de la salut i la prevenció: Ragazzoni P., Coffano E., Dettoni L., Di Pilato M., Lingua S., Longo R., Rubino V., Scarponi S., Suglia A., Tortone C., Bena A., *Giglia per l'individuazione di Buone Pratiche di Prevenzione e Promozione della Salute*. DoRS – Centro Regionale di Documentazione per la Promozione della Salute, ASL TO3, Regione Piemonte, 2020.

Traducció al català a càrrec de: **Càtedra de Promoció de la Salut de la Universitat de Girona**

Girona, 2021

ISBN: 978-84-9984-556-2

Dipsalut
Organisme de Salut Pública
de la **Diputació de Girona**

| **Formulari d'avaluació de bones pràctiques transferibles per a la promoció de la salut i la prevenció**

El formulari d'avaluació està compost per **71 ítems agrupats en tres blocs**:

A. Principis i valors. 15 ítems agrupats en 3 criteris (equitat en salut, apoderament, participació).

B. Planificació i avaluació. 40 ítems agrupats en 9 criteris.

C. Sostenibilitat i transferibilitat. 16 ítems agrupats en 4 criteris.

Cada element té una resposta sí / no

- 1 (SÍ)
- 0 (NO)

Es proporciona un espai de text lliure per a notes / comentaris per a cada criteri.

La puntuació final està composta per les subpuntuacions de: Principis i Valors, Planificació i Avaluació, Sostenibilitat i Transferibilitat. Es requereix una puntuació de, com a mínim, el 80% de la puntuació màxima total (57/71) perquè la pràctica sigui considerada una bona pràctica transferible.

El formulari d'avaluació és una eina per avaluar les pràctiques que compleixen els següents requisits:

1. No són de naturalesa purament informativa.
2. Disposen un cronograma d'intervenció complet.
3. Han estat sotmeses a una avaluació de processos i resultats.
4. Han estat dissenyades i implementades per un grup de treball que:
 - a. És multidisciplinari (diverses professions / disciplines o departaments de la mateixa organització).
 - b. És multisectorial (salut, educació, sociocultural, artístic, ambiental, turisme).
 - c. Inclou representants dels grups destinataris (intermedis i / o finals).
5. Es documenta de forma clara i completa i es descriu el que s'ha realitzat. Han d'estar presents els següents documents:
 - Pla del projecte i informe anual amb les dades de l'avaluació de procés i resultat,
 - Descripció de les eines utilitzades per a l'anàlisi del context i els determinants, l'avaluació del procés i resultats i la comunicació.

- Descripció dels instruments operacionals utilitzats en les intervencions / accions (per exemple, el material didàctic, el kit d'ensenyament).
- Bibliografia detallada sobre l'evidència de l'eficàcia, exemples de bones pràctiques, models teòrics de referència.
- Document oficial / formal que identifica el grup de treball i defineix les seves funcions.

A. PRINCIPIS I VALORS

- A1. Equitat en Salut.
- A2. Empoderament (Apoderament?).
- A3. Participació.

B. PLANIFICACIÓ I AVALUACIÓ

- B1. Context local i anàlisi dels determinants.
- B2. Entorn.
- B3. Models teòrics i teories de disseny i canvi de comportament.
- B4. Evidència d'eficàcia i exemples de bones pràctiques.
- B5. Objectius SMART.
- B6. Intervencions / Accions.
- B7. Recursos, cronogrames i limitacions.
- B8. Procés d'Avaluació.
- B9. Avaluació d'impacte i resultats.

C. SOSTENIBILITAT I TRANSFERÈNCIA

- C1. Col·laboracions i aliances.
- C2. Sostenibilitat.
- C3. Transferibilitat.
- C4. Comunicació.

A. Principis i valors

A1. Equitat en salut	Sí	No
1. La pràctica aborda els determinants de les desigualtats en salut (per exemple, els factors Progress Plus) ^a .	☐	☐
2. La pràctica té l'objectiu explícit de reduir les desigualtats en un o més determinants del grup destinatari.	☐	☐
3. La pràctica aplica estratègies específiques per a reduir les desigualtats a través de: • Enfocament universal ^b • Enfocament de gradient (universalisme proporcional)^c • Atenció de la salut dels més vulnerables^d • Reducció de la bretxa entre grups desfavorits i grups afavorits^e	☐	☐

^a PROGRESS: P= Lloc de residència, R= raça, O= Ocupació, G = Gènere, R= Religió, E= Educació, S= estatus socioeconòmic, S=Capital social. A més, inclou edat, discapacitat, i altres condicions desfavorides (Kavanagh J, Oliver S, Lorenc T. Reflexions en el desenvolupament i ús de PROGRESS-Plus. Equity update, 2008).

https://www.researchgate.net/publication/285979865_reflections_on_developing_and_using_PROGRESS-Plus | - Cochrane Methods Equity. PROGRESS Plus <https://methods.cochrane.org/equity/projects/evidence-equity/progress-plus>

^b Enfocament universal: les intervencions s'estenen a tota la població, independentment del nivell de desavantatge.

^c Enfocament de gradient: mesures que tenen en compte la distribució dels recursos en tota la població, suposant una redistribució justa de potencial i oportunitats que permet a tots els individus aconseguir el seu millor estat de benestar possible en proporcionar recursos a diferents nivells proporcionals a les seves necessitats.

^d Atenció als més vulnerables: aquestes intervencions es dirigeixen a grups particularment desfavorits per a millorar el seu estat de salut (per exemple, els immigrants, les dones, persones amb malalties mentals) sense un enfocament específic en la reducció de les desigualtats en matèria de salut).

^e Reducció de la bretxa de salut: accions que tenen l'objectiu explícit de reduir la bretxa de salut entre els dos extrems en l'escala social, normalment facilitant la millora de les condicions de salut del grup més desfavorit..

- 4. La pràctica inclou una avaluació de l'impacte d'un o més determinants de les desigualtats en salut. Si no és així, s'indica el motiu.
- 5. La pràctica fa recomanacions o suggeriments per a reduir les desigualtats en salut que aborda.

/5

Puntuació total

NOTES I COMENTARIS

A2. Empoderament

Sí

No

1. La pràctica té com a objectiu promoure que el grup destinatari intermedi sigui més responsable de la seva pròpia salut i de la dels altres i de millorar les condicions de vida saludables.
2. La pràctica té com a objectiu fer que el grup destinatari final sigui més responsables de la seva pròpia salut o la d'uns altres i de millorar les condicions de vida saludables.
3. La pràctica crea oportunitats perquè el grup destinatari intermedi (individus i grups) puguin desenvolupar coneixements/habilitats en la presa de decisions saludables.
4. La pràctica crea oportunitats perquè el grup destinatari final (individus i grups) puguin desenvolupar coneixements/habilitats en la presa de decisions saludables.
5. La pràctica crea oportunitats per al desenvolupament organitzacional i social en el context o entorn local.

/5**Puntuació total****NOTES I COMENTARIS**

A3. Participació	Sí	No
1. El grup destinatari intermedi/final participa ^f a la fase de planificació de la pràctica.	☐	☐
2. El grup destinatari intermedi / final participa en l'anàlisi del context i en la identificació dels determinants / necessitats de la salut.	☐	☐
3. El grup destinatari intermedi / final està involucrat en la implementació de la pràctica (lliurament, facilitació, conducta).	☐	☐
4. El grup destinatari intermedi/final participa en l'avaluació de l'impacte de la pràctica.	☐	☐
5. De quina manera el grup destinatari intermedi/final participa en les fases de planificació i execució de la pràctica i s'expliquen els motius de la seva participació.	☐	☐
/5 Puntuació total		

NOTES I COMENTARIS

^f Significa una participació activa i pràctica (debat, col·laboració), no simplement informar al grup destinatari.

| B. Planificació i avaluació

B1. Equitat en salut	Sí	No
1. La pràctica és coherent amb les característiques del context local (sociodemogràfic, econòmic, social, ambiental, conductual).	☐	☐
2. Es descriuen els recursos del context local.	☐	☐
3. Es descriuen les limitacions del context local.	☐	☐
4. S'identifiquen els factors determinants de la salut (individual, ambiental, social) i les necessitats del context local.	☐	☐
5. S'identifiquen i expliquen les prioritats basades en el context i l'anàlisi de determinants.	☐	☐
6. Es descriuen les eines i els mètodes per a identificar els recursos /les limitacions, els determinants i les prioritats.	☐	☐
	/6 Puntuació total	

NOTES I COMENTARIS

B2. Entorn⁹	Sí	No
1. L'entorn (escola, lloc de treball, serveis de salut pública / hospital, comunitat) ha estat analitzat i es descriuen les seves característiques ambientals, organitzatives, socials i polítiques.	☐	☐
2. Es justifica l'elecció de l'entorn en el qual es realitza la intervenció.	☐	☐
3. Es justifica l'elecció del nivell d'intervenció (individual, grupal, organitzacional, comunitari, polítiques locals).	☐	☐
4. La pràctica comprèn activitats / intervencions que són coherents en múltiples nivells.	☐	☐
	/4	
	Puntuació total	

NOTES I COMENTARIS

⁹ M. Dooris (2006). Healthy settings: challenges to generating evidence of effectiveness Health Promot. Int., 21 (2006), pp. 55 a 65.

B3. Models teòrics i teories de disseny de canvi de comportament

Sí

No

1. S'expliquen els models teòrics que sustenten el disseny de la pràctica^h.
2. S'expliquen els models teòrics de canvi de comportament (individual, organitzacional, comunitària) que sustenta la pràctica.
3. Els objectius i les activitats / intervencions són coherents amb els models teòrics de canvi de comportament (individual, organitzacional, comunitari).

/3**Puntuació total****NOTES I COMENTARIS**

^h El model teòric que sustenta el disseny pot no estar clarament explicat, però la formulació dels objectius i el conjunt d'activitats són coherents dins d'un patró recognoscible. En aquest cas es pot donar una puntuació d'1 (sí).

B4. Evidència d'eficàcia i exemples de bones pràctiques

Sí

No

1. Se cita l'evidència d'eficàcia en la literatura recent; si no es va trobar evidència, es descriuen les estratègies de cerca de la literatura.
2. Es descriuen exemples de bones pràctiques que van inspirar la pràctica.
3. Es justifica per què l'evidència d'eficàcia i/ o exemples de bones pràctiques basats en els objectius de la pràctica són aplicables al context.

/3**Puntuació total****NOTES I COMENTARIS**

B5. Objectius SMARTⁱ	Sí	No
1. El canvi es descriu en forma d'objectius específics (qui, quins, quan).	☐	☐
2. El canvi es descriu en forma d'objectius mesurables.	☐	☐
3. El canvi es descriu en forma d'objectius coherents amb els determinants de la salut que s'han seleccionat.	☐	☐
4. El canvi es descriu en forma d'objectius realistes.	☐	☐
5. El canvi es descriu en forma d'objectius temporals (és a dir, el temps en el qual s'ha d'aconseguir un canvi).	☐	☐
	/5	
	Puntuació total	

NOTES I COMENTARIS

ⁱ Doran, G. T. (1981). "There's a S.M.A.R.T. Way to Write Management's Goals and Objectives", Management Review, Vol. 70, Issue 11, pp. 35-36.

Per a assignar una puntuació d'1 (sí) a cada definició, s'han de complir tots els objectius. Per exemple, per a assignar a la definició una puntuació d'1, tots els objectius de la pràctica han de ser clars i específics.

B6. Intervencions / accions	Sí	No
1. Es descriuen les accions/intervencions.	☐	☐
2. Es descriuen les eines i els mètodes.	☐	☐
3. Es descriu el cronograma de les accions.	☐	☐
	/3 Puntuació total	

NOTES I COMENTARIS

B7. Recursos, cronogrames i limitacions	Sí	No
1. El grup de treball (multidisciplinari, multisectorial, representants del grup destinatari) està formalment reconegut (per exemple, per ordre d'adreça) i els seus membres identificats.	☐	☐
2. Es descriuen els recursos necessaris (professionals, instrumentals, econòmics) per a la pràctica (fase de planificació, implementació i avaluació).	☐	☐
3. S'identifiquen i s'utilitzen els recursos disponibles en la comunitat (mobilització de recursos).	☐	☐
4. Els recursos previstos han estat suficients per a la realització de la pràctica.	☐	☐
5. Es descriuen clarament les dificultats trobades (limitacions, barreres i punts crítics) i les estratègies per a abordar-les.	☐	☐
6. Es descriuen les oportunitats no previstes durant la planificació (col·laboració, finançament, comunicació) que han facilitat la pràctica.	☐	☐

/6
Puntuació total

NOTES I COMENTARIS

B8. Avaluació del procés	Sí	No
1. Es descriuen l'avaluació del procés, les eines i els mètodes.	☐	☐
2. S'han avaluat les accions (qui, quines, com, a on i durant quant temps).	☐	☐
3. Es descriuen els aspectes crítics i les oportunitats que han sorgit durant l'avaluació del procés.	☐	☐
	/3 Puntuació total	

NOTES I COMENTARIS

B7. Recursos, cronogrames i limitacions	Sí	No
1. L'elecció dels indicadors és coherent amb els objectius de la pràctica.	☐	☐
2. L'elecció dels indicadors es basa en estàndards reconeguts. Si no existeixen estàndards, els indicadors han estat acordats pel grup de treball.	☐	☐
3. S'informa del grau de consecució de cada objectiu marcat.	☐	☐
4. S'han aconseguit i es descriuen els resultats esperats.	☐	☐
5. Es descriuen i s'analitzen els resultats inesperats.	☐	☐
6. Es descriuen els mecanismes que han facilitat o dificultat l'assoliment dels objectius.	☐	☐
7. De l'experiència s'han derivat suggeriments per a la transferibilitat, el redisseny i altres aportacions teòriques.	☐	☐
/7		
Puntuació total		

NOTES I COMENTARIS

C. Sostenibilitat i transferibilitat

C1. Col·laboracions i aliances	Sí	No
1. La pràctica s'ha dut a terme mitjançant la col·laboració i les aliances entre múltiples serveis de la mateixa organització/organisme.	☐	☐
2. Es descriuen i s'analitzen els resultats inesperats.	☐	☐
3. Es descriuen els mecanismes que han facilitat o dificultat l'assoliment dels objectius.	☐	☐
4. De l'experiència s'han derivat suggeriments per a la transferibilitat, el redisseny i altres aportacions teòriques.	☐	☐
	/4 Puntuació total	

NOTES I COMENTARIS

C2. Sostenibilitat	Sí	No
1. La pràctica forma part d'un pla / programa /estratègia més àmplia; si no és així, s'indica el motiu.	☐	☐
2. La pràctica està integrada en la política / estratègia de l'organització que la implementa, en la història de la comunitat i millora les habilitats d'aquesta.	☐	☐
3. La pràctica s'integra /es connecta amb altres iniciatives en la comunitat local.	☐	☐
4. Es planifica formació específica per a operadors i/o grups destinataris intermedis (coneixements, habilitats, enfocaments) perquè les activitats tinguin continuïtat en el futur.	☐	☐
5. Es discuteixen les oportunitats per a la continuació, aplicació o ampliació de la pràctica, tenint en compte les limitacions en matèria de finançament, habilitats, infraestructura i participació dels interessats/interessades.	☐	☐

/5
Puntuació total

NOTES I COMENTARIS

C3. Transferibilitat	Sí	No
1. Les eines són gratuïtes; si és necessari comprar-les, s'indica clarament.	☐	☐
2. La descripció de la pràctica inclou elements d'organització i identifica les limitacions i les mesures per a superar els aspectes crítics.	☐	☐
3. S'analitzen i discuteixen les condicions per a l'escalabilitat o la transferibilitat de la pràctica a altres contextos/entorns, i es donen indicacions i suggeriments.	☐	☐
4. La pràctica s'ha estès/transferit/ replicat amb èxit i es donen indicacions i suggeriments.	☐	☐
		/4 Puntuació total

NOTES I COMENTARIS

C4. Comunicació	Sí	No
1. S'ha elaborat un pla de comunicació.	☐	☐
2. Es descriuen i es faciliten els productes comunicatius ^j .	☐	☐
3. S'ha difós informació sobre la pràctica a la comunitat i a les persones interessades ^k .	☐	☐
		/3
		Puntuació total

NOTES I COMENTARIS

^j Flyers, articles de revistes, pòster, lloc web, vídeos.

^k A través dels mitjans de comunicació locals, internet, butlletins de notícies de les organitzacions i associacions involucrades, conferències, esdeveniments, mitjans de comunicació, xarxes socials.

| Resum de puntuacions

A. PRINCIPIS I VALORS	PARCIAL
A1. Equitat en Salut	/5
A2. Empoderament	/5
A3. Participació	/5
	Puntuació total
	/15
	BPT>12 (80% del total de la puntuació)

B. PLANIFICACIÓ I AVALUACIÓ	PARCIAL
B1. Anàlisi del context	/6
B2. Entorn	/4
B3. Teories i models	/3
B4. Evidència d'eficàcia y bones pràctiques	/3
B5. Objectius SMART	/5
B6. Descripció d' accions/intervencions	/3
B7. Recursos, cronograma i limitacions	/6
B8. Avaluació del procés	/3
B9. Avaluació de l'impacte i dels resultats	/7
	Puntuació total
	/40
	BPT>32 (80% de la puntuació total)

C. SOSTENIBILITAT I TRANSFERIBILITAT	PARCIAL
C1. Col·laboracions i aliances	/4
C2. Sostenibilitat	/5
C3. Transferibilitat	/4
C4. Comunicació	/3
	Puntuació total
	/16
	BPT>13 (80% de la puntuació total)

PUNTUACIÓ TOTAL	/71
	BPT>57 (80% de la puntuació total)